

HATIRLAYABİLDİKLERİM: İKİ

HİKÂYE YARIŞMASI, HEM DE İKİSİ BİRDEN

Bilenlerin sayısı kaç kişidir acaba? Benim yazı hayatım, pek çoklarımızın gibi şiirle başlamadı. Benim yayımlanan ilk yazım bir hikâye idi ve ben de henüz 18'inde, lise ikide okuyan bir öğrenci idim.

O yıllarda bazı yayınevlerinin özel hikâye kitabı dizileri vardı. O da olmadı, yıl sonunda yeni yılın adıyla bir kitap daha yayımlanırdı. Kısacası, bir zamanlar hikâye kitapları bayağı gözde idi. Şimdi de gözde olma yolunda ama ah şu romancılar olmasa!

Ben, 'mağdur edilmiş bir edebiyat şubesi'nin öğrencisiyim.

1889 doğumlu Konya Lisesi'nin altıncı sınıfına geçen iki fen şubesi aynen devam ederken aynı sayıdaki iki edebiyat şubesi birleştiriliverdi! Toplamda bizim sayımız birkaç da fazla idi. Ama gelin görün ki ülkenin geleceğini fenne bağlayan eğitimcilerimiz biz edebiyat şubesi öğrencilerini seksen küsur kişilik hangar misali bir salona dolduruverdiler. İnanır mısınız, uzun boyluların

arkalarda oturduğu sınıfımızda, kürsünün ters köşesindeki arkadaşlarımız, bazı kısa boylu hocalarımızı göremiyorlardı bile. Neyse, **1958** hesabını 60 yıl sonra sormak bana değil eğitim tarihçilerine düşer.

Okulumuzda edebiyat öğretmenleri var ama nedense bize ithal öğretmen gönderdiler. **Ca-hit Öztelli** (1910-1978) Ticaret Lisesi'nin öğretmenini idi de bizim okulda sadece bize, haftalık altı saat olan Türk dili ve Edebiyatı ile Türkçe Kompozisyon derslerimize gelirdi. Acaba diyorum, aslında kad-

Prof. Dr.
Saim SAKAOĞLU

rosu bizde idi de Ticaret lisesinde ki görevlendirilmişti. Onu bir araştırmak gerekir.

O yılların modası, Nihat Sami Banarlı'nın edebiyat kitaplarını okutmak. Gerçekten de güzel kitaplardı. Üç yıl boyunca onu okuduk. Ama bizim hocamız farklı biri idi. Araştırmacı, kitap ve makaleleri olan tanınmış bir kişi idi. Biz de onun bu özelliklerini değerlendirerek güzel dersler işli-

Cahit Öztelli (1910-1978)

yorduk. Yıllarca önce yayımladığım bir yazımda da dile getirdiğim gibi, bir gün sınıfımızda halk edebiyatı matinesi diyebileceğimiz bir uygulamayı gerçekleştirmiştik. Bu işi, rahmetli **Latif Çakıcı** (Prof. Dr.) ile ben üstlenmiştik. Güzel de olmuştu, yeni söyleyişle beğeni de toplamıştı.

Sınıf olarak öğretmenimizden bir dileğimiz daha vardı. Onu da başka arkadaşlarımız ilettiler: Hikâye okuma yarışması ve hikâye yazma yarışması. Arkadaşlarımız ünlü yazarlarımızdan seçecekleri birer hikâyeyi okuyacaklar, hevesliler de yazacakları hikâyeleri sunacaklardı.

Ben, ayıp olmasın (!) diye her iki dalda da katıldım. Ancak en çok katılım okuma dalına idi. Kızlar, erkekler birer birer boy gösteriyordu. Bizler de dinliyoruz, bir tür değerlendirme yapıyorduk. Hikâye okuma dalında birinciliğe **Bilgin Erinanç** layık bulunmuştu.

Kendisi, Sait Faik Abasıya-

nık'ın *Hişttt, Hiştt* adlı hikâyesini okumuştum. Ben de ondan yana oy kullanmıştım. Haydi, yeri gelmişken Bilgin'in iki özelliğini de ekleyeyverelim. Saç tipinden dolayı ona **Fırça** adını takmıştık. O da yetmezmiş gibi yeniliklere aşırı derecede açık olmasından dolayı da **Tipik** demeye başlamıştık. Doğrusu da böyle olmalı. O yıllarda dünyayı olduğu kadar ülkemizi de kasıp kavurmaya başlayan **hula hup**'u sınıfımızda ilk çeviren o idi. Ayrıca, babası da lise ikide iken bir ara psikoloji dersimize giren öğretmenimizdi.

Gelelim yazma yarışmasına... Vallahi böyle durumlarda pek çok arkadaşımız şansını denemek için, belki de hayatlarının ilk hikâyesini yazarak bu tür yarışmalara katılırlar. Haklıdırlar da. Bir yerden başlamak gerekecektir. Bu yarışmaya katılım oranı hikâye okumaya göre daha azdı. Hangi sıraya göre hikâyelerimizi okuduğumu hatırlamıyorum. Düzenleyici arkadaşımız çağırıyor, bizler de sıra ile kara tahtanın önüne çıkıp elimizdeki metne bağlı kalmaya çalışarak hikâyelerimizi okumaya başladık.

Sonuç: Arkadaşlar beni birinciliğe layık buldular, sağ olsunlar. 'Neydi hikâyenin konusu?' diye sorarsanız derim ki, 'Hikâyemin belirli bir konusu yoktu. Bir parkta boş kanepelerin birine ilişmiş gibi oturan bir delikanlının kafasından geçirdikleri, daha sonra için yapmayı planladığı olaylar hiçbir konuşmaya yer vermeden anlatılıyordu. Tabii bunda, yazanın okumaya kattığı özel havanın da rolünü unutmamak gerekir.

Bu olayın sonrasını da anlatmadan geçemeyeceğim. Yukarı-

Konya Lisesi

da dile getirmişt看. Bizin sınıfın nüfusu (!) seksenden fazla idi. Bir de sınıfın yarısı öbür şubeden geldiği için bütün sınıfla samimiyet aynı derecede değildi. Bizim 5 Ed. B'den gelenlerle zaten içli dışlıyız. Bizim derece benim başka bir açıdan da derecemi yükseltti (!) Ertesi gün, daha sonraki gün, başka bazı kız arkadaşlarımız olmak üzere, 15'ten fazla arkadaşımız yanıma gelip hatıra defterlerine bir şeyler yazmamı istediler. Hatta bu tür işleri çok özel kâğıtları bir dosyada toplayarak yapanlar da varmış. 'Hayır' deme şansım var mı? Usulen selamlaştığımız arkadaşlar bile benden bir şeyler yazmamı istemeye başladılar. Böylece asla basılamayacak, basılması o günler için imkânsız olan bir hikâyem beni biraz popülerleştirdi.

O yıllarda her iki karne notundan başka, haziran ayı boyunca bütün derslerden ayrı ayrı sınava girilirdi. Sonuçlar da, ayın sonlarına doğru okulumuzun kapı görevlisi **Hasan Amca**'nın kulübesinin camına asılırdı. Bütün derslerden başarılı olanların

karşına da kırmızı kalemle Bitirmiştir ibaresi eklenirdi. 16 mezundan biri de bu hikâyeye yazarı arkadaşınızdı. Sınıfımızın bir alt sınıftan gelen bir ezeli ve ebedi yarışmacıları vardı: **Beril Ersoy-Latif Çakıcı**. İlk ikiyi onlar paylaştılar da hangisi birinci oldu, onu hatırlamıyorum. Ersoy İstanbul Hukuk'u bitirip o şehirde avukatlık yapıyordu. Çakıcı ise Ankara Siyasal Bilgiler'de profesör idi. Hocası Cumhurbaşkanlığı Rektörü iken o da rektör yardımcısı idi. Genç yaşta kaybettik. Sınıfın üçüncüsü ise bu satırların yazarıdır. İlgi çekicidir. Eski mezunlar üniversiteleri tatile girince Konya'ya geldiklerinde bir de okullarına uğrar, mezunların listesine bakarlardı. Bizim listeyi de inceleyen bazı eski sınıf arkadaşım olan üniversiteliler benim mezuniyetimi hayretle karşılamışlar. Oysa ben 5 Ed. B'de okumaya mahkûm (!) edilince bir silkinme yaparak herkesi şaşırtmıştım.

Acaba, hikâyeye yarışmalarımızı güzelce hikâyeye edebildim mi? Karar sizin.

(Erdemli, 22 Temmuz 2017)

Ali IŞIK

GONYA SUFRASINDA AŞ CAN OLUR

Rivayete göre bir gün birkaç sahabe Fahr-i Kâinat Efendimize -selam üzerine olsun- sorarlar: “Ya Resulallah, falan sahabe pek muttaki olmamasına rağmen çocukları gayet muttaki; filan sahabe de gayet muttaki olmasına rağmen çocukları muttaki değil. Acaba bunun sebebi ne olabilir?”

Efendimiz, mütebessim cevap verir: “Siz, bunun sebebini onların sofralarında arayınız?”

Efendimizin cevabını kıt aklımla yorumlamaya cüret ettiğimde iki husus diğerlerini gölgede bırakıyor: **Helal rızık ve israftan kaçınma...**

Gelenekli Konya mutfağında üretilen zengin tadların âdeta resmigeçit alanı olan Konya sofrasının ilk şiarı da yukarıda anılan iki husustur. Yanı sıra Konya sofrasının, özellikle akşam öğünlerinde, bütün aile efradı toplandıktan sonra sofraya oturma ve taamı başkalarıyla paylaşma meziyeti de dillendirilmeden geçilmemelidir.

KONYA'DA SOFRA USUL VE ADABI

Konya'da eskiden ev için çarşıdan tedarik edilen bütün yiyecek maddeleri: “Alan var, alama-yan var” denilerek, yani göz hakkına riayet edilerek zembil, hey-

be, torba veya sık örgülü, bazıları kapalı, sepetlerde taşınırdı. Erkeklerin bu hassasiyetlerine kadınlar da evlerinde azami dikkat ederlerdi. Gelenekli Konya evlerinde mutfak ev dışında olduğu için gerek örtmede gerekse hayattaki ocaklarda kotarılan yemeklerin kokusu komşu evlere yayılırdı. Bu sebeple pişirilen yemeklerden “**tadımlık**” olarak yakın komşulara göndermek âdetlendi.

Konya'da yemekler geleneksel olarak yerde yenilmektedir. Bu yer sofrası için öncelikle yere “**sofra altı/bezi/çiti**” adları verilen genişçe bir örtü serilir, bunun üzerine bir elek kasnağı veya Çıkrıkçılar'dan tedarik edilmiş, açılır-kapanır özel sini altlığı yerleştirilir, bakır yemek sinisi de bunun üzerine konur. Tahta kâşıklarla tandır ekmekleri sini üzerine dağıtıldıktan sonra sofraya oturmak için evin büyüğü beklenirdi. Konya'da evin en yaşlısı sofraya oturmadan kimse sofraya oturmazdı. Sofraya otururken bazı aileler sofraya bezini üzerlerine çekerken, bazı aileler de sofraya bezinin üzerine oturur. Sofra çitinin üstüne oturanlar, önlerine kıvratma veya özel dokuma peşkirler tutarlardı.

Sofraya otururken olduğu gibi, yemeğe başlamak için de evin büyüğü beklenirdi. Kon-

ya'da bu âdet: “**Sofra büyüğün, sus küçüğün**” atasözünü doğurmuştur (“Susmak” mastarının emir biçimi olan “sus”, sonradan “su”ya dönüşmüştür). Konya’da büyükler sol dizlerini dikip sağ dizlerinin üzerinde, küçükler ise diz çökerek sofraya oturlardı. Büyük, yemeğe başlarken unutanları uyarmak düşüncesiyle sesli bir besmele çekerdi. Ardından diğer aile fertleri de içlerinden besmelelerini çekerlerdi.

Sofrada çok yaşlılarla çocuklar dışında kimseye ayrı bir tabak konulmaz; yemekler ortaya konan tek kaptan yenirdi. Yemeği herkes kendi önünden yerdi. Kaşıklarda artık bırakılmaz, kaşıklar sofraya konulacağına da ters çevrilerek konurdu. Söz buraya gelmişken unutulmuş bir **kaşık kullanma âdetimizi** de yad etmeden geçemeyeceğim. Bu anlatacaklarım aynı zamanda hijyen kelimesini diline pelesenk edenlerdir. Mevlevî kökenli bu âdetimize göre kaşık iki taraflı kullanılırdı. Yani kendimize göre dış yanı yemek kabına daldırılırken iç yanı ağızla buluşturulurdu. Dolayısıyla kaşığın yemek tabağına giren kısmı asla ağızla temas etmezdi.

Sofrada artık bırakmak hoş görülmediğinden yemek kabı mutlaka aile fertlerinden biri tarafından tertemiz sünnetlenirdi. Aynı özen sofraya dökülen ekmeğin kırıntılına da gösterilirdi.

Sofrada ailenin bir ferdi âdeti su dağıtma görevlisi gibi davranır, yanına aldığı testi ve sürahi-den isteyene su verirdi. Sofrada su için de tek bir bardak bulunurdu. Su içenler de su bardağında

artık bırakmazlardı.

Sofradan kalkarken Allah’a hamd etmek unutulmaz, tıpkı sofraya oturmadan evvel olduğu gibi sofradan kalkan elini ağzını yıkamayı ihmal etmezdi. Evlerde çeşme teşkilatı bulunmadığı yıllarda evin hanımı/hanımları sofrayı toplar toplamaz serdiği muşamba yahut bez üzerine “ileence” ve ibrîği usulüne göre kor, evin küçüklerinin ıbrıkçılık ve peşkircilik görevlerini derhal üstlenmesiyle el-ağız yıkama faslı başlardı. Burada da bir hiyerarşi söz konusuydu. Varsa önce misafirler -tabi yaş sırasıyla- yoksa aynı âdet üzere evin erkekleri. Evin yaşlı hanımı/hanımları dışındaki bayanların daha bulaşık görevi olduğundan bu seremoniye dâhil olmazlardı.

Sofra kaldırıldıktan sonra sofraya bezi rastgele yere çarpılmaz, varsa tavuk kümeslerine, yoksa ayak basmayan bir yere çarpılırdı.

KONYA’DA DAVETLER VE DAVET YEMEKLERİ

Misafirperver Konyalılar çeşitli vesilelerle misafirlerini ev yahut bağ ve bahçelerinde ağırlamaktan büyük bir zevk duyarlar. Konya’da her türlü yemekli ağırlamaya “davet” denmektedir. Gerek hısım akraba gerekse eş dost arasında sosyal bağların güçlenmesini sağlayan davetler belli başlı şu vesilelerle yapılmaktadır.

1. Zamana Bağlı Yapılan Davetler: Ramazan ayında yapılan iftar davetleri zamanı vesilesiyle yapılan davetlerdendir. Konya’da genellikle ramazanın ikinci haftasından itibaren başla-

yan iftar davetleri, Kadir Gece-si'ne kadar sürmektedir. Günümüzde unutulmuş olsa da çeyrek asır öncesine kadar Konya'nın en ilginç iftar davetleri meczuplara verilenlerdi. "Konya'nın gülü" tabir edilen meczuplara verilen iftar davetleri bazı araştırmacılar tarafından "gül iftarları" olarak adlandırılmıştır.

2. Çeşitli Olaylar Vesilesiyle Yapılan Davetler: Konyalılar kendilerini mutlu kılan her olayı eş ve dostuyla davet sofralarında paylaşmaktan haz duyarlar. Davetli sayısı fazla olduğundan bu tip davetlerde genellikle pilav dökülür. "Pilav dökme" Konya'ya has bir tabirdir. Pilav dökme, bir ikram ve şölenin adıdır. Bu şölenin yemek menüsü sadece pilavdan oluşmaz. Konya'da bu davetlerin standart bir menüsü olmakla birlikte, davetli sayısının sınırlı olduğu hâllerde, Konya mahalli yemeklerinin ikram edildiği de olur. Pilav dökme, tabiri, kendisine vesile olan olayla birleştirilerek adlandırılır: Düğün pilavı, sünnet pilavı, hacı pilavı, vs.

Konya'da davete/pilav dökme vesile olayların başında düğünler gelir. Düğünlerin haricinde hacı olma mutluluğunun paylaşıldığı hacı pilavı, bir fabrika veya kurumun açılışında dökülen küşat pilavı, önemli bir olayı anma vesilesiyle dökülen anma pilavı bu cümleden davetlerdir.

Konya'nın düğün âdetleri kapsamında yapılan bazı davetleri de bu başlık altında anmak gerekir. Bunlar dürü, yorgan kaplama ile güvey ve gelin davet-

leridir. Konya'da düğünden sonra uygun bir zamanda (genellikle düğün haftasının perşembe günü) önce kız evi oğlan evini yemeğe davet eder. Bu **güvey davetidir** (sonrasında oğlan evinin kız evini çağırması da **gelin davetidir**). Güvey davetinin ertesi günü kız evinde sadece damat ve gelinin katıldığı bir davet daha olur. Bu davet Konya'da "**artık yimeye gitmek**" olarak adlandırılır.

Konya'da bu vesileyle yapılan diğer bir davet de "**oğul yası/gundak dürüsü**" davetidir. Konya'da torun sahibi olan kız annesi, torununa, kızına, damadına ve oğlan evinin içindekilere dürü; oğlan evi de dürü getiren kız evi ve misafirlerine yemek hazırlar.

Askere çağrılan Konyalı genç ile ailesi pek çok hısım akrabası tarafından yemeğe çağrılır. Askere daveti denilen bu davetler de bu cümledendir.

3. Muhabbete/Dostluğa Dayalı Davetler: Konya'da genellikle gençlerden oluşan akran grupları, dostluklarını pekiştirmek için aralarında sıra kurarlar. Haftalık, on beş günlük veya aylık olabilen sıra oturmaları da genellikle bir tür yemekli davettir.

4. Yaptırıma Dayalı Davetler (Yol Çekme): Kendi aralarında kararlaştırdıkları düzenli bir programa dâhil akran grupları arasında programı aksatanlara kesilen ceza davetleridir. Mesela sabah namazını mahalle mescidinde cemaatle kılma kararı alan sokak sakinlerinden herhangi biri, çok çok önemli bir mazeret

dışında, cemaati aksattığında başta alınan karar gereğince hemen yolunu çekmek durumundadır. Bunun en hafif yaptırımı **“gara dakım yemek”** tir. İşi çebiç asma’ya kadar götürülen olur. Yol çekmelerin ilginçlerinden biri arabaşı çekmelerde yaşanır. Kaşığındaki arabaşı hamurunu çorbanın içerisine düşürenin Konya sözlü hukukundaki yol çekmesi, o cemaate en kısa zamanda bir arabaşı ikramıdır.

Konya davetlerinde çıkarılan yemekler davet sahibinin arzuna ve ekonomik gücüne göre çeşitlilik arz etse de bütün Konyalılar, yemekli davetlerinde şartlarını zorlamaktan kaçınmazlar. Küçük çaplı davetlere evde hazırlanan yemekler “gara dakım”dır. Bunların menüsü ve sofraya getiriliş sırası genellikle şöyledir: Yoğurt veya to(y)ga çorbası, bütümet, su böreği, tatlı [genellikle **“gırk gat”**, **“gamiş (kamış) baklavası veya sacarası**], **bamya çorbası, yaprak sarması-yoğurt, “söz kesen” (etsiz pilav)**. Bu yemeklerden sonra mevsimine göre üzüm, karpuz, divlek veya diğer meyveler...

Davetlerde misafir sayısı fazla olduğu takdirde **“aşçı dakımı”** tutulur. Bu takdirde yemeğin menü ve sırası şöyledir: Yoğurt çorbası, bütümetli pilav veya pide üstü kızarmış et, irmik helvası, bamya çorbası, zerde-pilav, hoşaf.

GÜL İFTARLARI

Konya’da, meczuplar veli mesabesinde kabul edildiğinden ol-

dukça fazla itibar görürlerdi. Daha otuz-otuz beş sene öncesine kadar Konya çarşısının en renkli simaları olan meczuplar, çarşının gülleri kabul edilirdi. Sair zamanlarda gücendirilmekten sakınılan bu güller, ramazanlarda sadece onlar için düzenlenen iftar davetleriyle onurlandırılırlardı.

Gül iftarlarına muhatap olan **son kuşak meczuplarının en tanınmışları** şunlardı: Miya-se’nin Oğlu, Bekereleli Mustafa, Düt Selahattin, Silleli İsmail, Deli Veli, Tut Salma Helil, Bastonlu Hasan, Parsanalı Mustafa...

Çoğu insanın “deli” deyip geçivereceği bu insanları Konyalılar oldukça dikkate alırdı. Zaman zaman şakalarıyla bunları kızdırsalar da hiçbirini kırmayı akıllarının ucundan bile geçirmezlerdi.

Konya çarşısının bu gülleri, otuz ramazan iftarını da davetsiz geçirmezlerdi. Bu iftar davetlerinin takvimi ramazan girmeden ayarlanır, biterdi. İmrenip de bir davet de ben yapayım, diyenler gelecek ramazanı beklemeliydi.

İftar daveti için güllerin tek tek davet edilmesine gerek yoktur. Birinin durumdan haberdar edilmesi, tekmilinin iftarın verileceği evde toplanmasına yeterdi.

Meslek erbaplarını meşgul eden iç çekişme ve kıskançlıklar Konya gülleri için de aynıyle vakidir. Bu vakia onların iftar sofralarına dek uzanır. Yemekler döküm saçım yenir, kahveler çaylar da öylesine içilir. Bütün ikramlardan sonra bunları gönder-

me zamanı gelip çatığında evi birbirine katma meşgalesine düşmüş gülleri kırmadan uğurlamanın tek yolu tren tren oyunudur. Davetin akıllarından biri hemen ayağa kalkıp tren taklidine başlar. Bunu gören güller birer birer bu trene eklenir. Bu ilginç katar, kapılarının açılmasıyla evin bütün odalarını dolaşmaya başlar. Evin odaları arasında cereyan eden bu turlamaların akabinde güller, ardına kadar açılmış cümle kapısından dışarı uğradıklarının farkına bile varamazlar. Durumun farkına vardıklarında ise kapı çoktan kapanmıştır.

Bu güller ebedî âleme uğurlandıktan yeni türeyenlerin de hâl ve tavırlarıyla bunların yerlerini dolduramaması sonucu gül iftarları da tarihe karışmıştır.

DAVETSİZ DAVETLER: AZIK KARIŞTIRMALAR...

Çocukluk yıllarımızda sıklıkla uyguladığımız toplu bir karın doyurma yöntemi azık karıştırma. Genellikle öğle öğünlerinde birdenbire arkadaşımızdan biri tarafından yapılan: “Azık karıştıralım mı?” teklifi hiç olumsuz karşılık bulmazdı. Çil yavrusu gibi evlerimize dağılan biz afacanlar, çok geçmeden birer parça ekmek ve yanında katıkla bir gölgelekte buluşuverirdik. Oyun zevkinden kopmamak için sözgeli mi bir parça ekmek ve bir domatesle geçiştireceğimiz öğle öğününü çokluğun bereketiyle mütevazı bir ziyafete dönüştürdük.

Azık karıştırmayı bazen -özellikle ramazanlarda- annelerimiz

de kararlaştırıverirlerdi. Bu girişime dünden razı babalarımız da renk vermeden rıza gösterirlerdi. Evde akşam/iftar için hazırladıklarını sinilere koyan komşular, teklifsiz, bir evde toplanırlar, yoksul akşam/iftar sofralarını yine mütevazı bir ziyafete dönüştürüyorlardı.

SON SÖZ

İlk eğitim yeri matbah olan Mevleviliğin başkenti Konya’da, yeni yetme kızların ilk eğitim yeri mutfak, oğlancıklarınki de sofradır. Dolayısıyla gelenekli Konya evlerinin özellikle akşam sofraları Konyalı ailelerin önemli eğitim ortamlarındandır. Bundan dolayı: **“Gonya sofrasında yenen aş can olur”**. Diğer bir ifadeyle de: **“Gonya sofrasında kızlar kadın, oğlanlar adam olur.”** **“Gonya gadınlığı’ ve ‘Gonya adamlığı’ da ne ola ki?”** diye soracak olursanız, eh, bunlar da yeni yazıların konusudur artık.

Konyalı Şerife Hanım’ın⁽¹⁾ Konya sofralarının yemek resmi geçidini vafeden aşağıdaki destanı, Konya sofrası kültüründen bir katre olan bu yazımızın hatimesi olsun.

YEMEK DESTANI

*Evvela yürüttük baştan çorbayı
Sarımsakla terbiye olmuş paçayı
Domatesle pişirmeli bamyanı
Midemizi açsın hoş misâl olsun*

(1) “Bülbül Hoca” da denilen Âşık Şerife Hanım (1869/70-1932), Konya’nın Kalecik Mahallesi’nde doğup büyüdü. Babası Bakkal Ali Ağa’dır. Şerife Hanım Konyalı folklor araştırmacısı İbrahim Aczi Kendi (1882-1965)’nin kayınvalidesi, *Memleket* gazetesi yazarlarından A. Cenap Kendi’nin de anneannesidir. Sesi gayet güzel olan Şerife Hanım, kadınlar arasında okuduğu mevlid, ilahi, destan ve koşmalarla ününü duyurmuştur.

Bihamdillâh hiçbir şeyi taşlamam
Yağ içinde yumurtayı boşlamam
Yumşak somun olmayınca başlamam
Semiz etin kenarları al olsun

Baklavayla börek derkenar ola
Şeker helvası da bir hisar ola
Toplanın ihvanlar bir karar ola
Sıdk u muhabbetli ehl-i hâl olsun

Mısırgayı bir halledin öldürün
Ortasına fıstık, pirinç doldurun
Dolmaları üçer üçer kaldırın
Kuvvetli bedene irtihâl olsun

Katmeri ince aç, yağın sakınma
Sakın ona haşhaş yağı kullanma
İnce etten olur hem de çullama
Tavada pişmiş bir kızıl hal olsun

Enginar ile kereviz, ispanak
Karnabatla semiz ota birle bak
Patata, tomata, böğrülce, kabak
Onlar da içinde hasb-i hâl olsun

Mıkla, çilbir, mantı, kaygana gelsin
Makarnayla keşkeş, kuskus çekilsin
Şalga bişip gelir iken dökülsün
Kalan yemekler de isti'mâl olsun

Köfte, yaprak birde lahana dolması
Sar'erik, zerdali, nohut yahnisi
Zülbiye, pancar, turp salatası
Onlar da içinde pür-kemal olsun

Tabakta turşu da kalmasın mahzun
Zeytin yağ üstüne sıkılsın [i]lilimon
Balığı kızartın getiri pür-hun
Yiyelim bizler de can misâl olsun

Yiyenler nimetin şükrün bilirse
Vücut kuvvet bulup hâlin alırsa
Bu yemekler bize her gün gelirse
İsterse altı [ay] oruç hâl olsun

Sebebin işleyip kârın gözetisin
Herkes varıp nasibini deşirsin
Günde bana üçer üçer bişirsin
Hulku, huyu güzel bir ayâl olsun

Ta'n etmen ahbablar siz bu âşığı
Nimet ucuz amma budur layığı
Çok istemem ben keseme harçlığı
Beşi birlik ile bin riyâl olsun

Hak verir dostuna yarınki günü
Çorba da yemeklerin önüdür ölü
Yemeklerin bastırmak için üstünü
Kahve ile tütün on çuval olsun

Paluze ile muhallebi araya
Kifâyeler dursun hep bir sıraya
İki tatlı tuzlu gelsin sofraya
Kaymak, güllaçla şeker hal olsun

Canım hem böğrülce, bakla da ister
Yıldız kökü Çayır Bağı'nda biter
Patlıcan orta'nın gayretin güder
Karpuz, üzüm, divlek üç misâl olsun

Kadifin telini kırmalı kelli
Üzeri kokulu anberli gülü
Pilavın üstüne getir sütlüyü
Yiyelim bizlerde can cemâl olsun

Bihamdillâh yedik nimet ü nânı
Bizim zamanımız bolluk zamanı
Bin üç yüz on dörtte yazdık bu destanı
Okunsun dillerde bir icmâl olsun

Şerife Hanım

Kaynakça:

AYVA, Aziz (ts.), "Âşık Şerife Hanım", *Konya Ansiklopedisi*, c. 1, s. 292.

[ERGÜN] SADEDDİN NÜZHET-MEHMED FERİD [UĞUR] (1926), *Konya Vilâyeti Halkiyât ve Harsiyyâtı*, Konya, s. 51-52.

İŞİK, Ali (ts.), "Arabaşı", *Konya Ansiklopedisi*, c. 1, s. 243-244.

_____ (2012), "Davetler", *Konya Ansiklopedisi*, c. 3, s. 18-19.

_____ (2012), "Düğün", *Konya Ansiklopedisi*, c. 3, s. 138-141.

_____ (2012), "Gül İftarları", *Konya Ansiklopedisi*, c. 4, s. 35-36.

_____ (2012), "Hacı Uğurlama ve İndirme", *Konya Ansiklopedisi*, c. 4, s. 90-92.

_____ (2014), "Konya Mutfağı", *Konya Ansiklopedisi*, c. 6, s. 88-92.

ODABAŞI, A. Sefa (1998), *20.Yüzyıl Başlarında Konya'nın Görünümü*, Konya.

_____ (1999), *Geçmişten Günümüze Konya Kültürü*, Konya.

Ahmet
ÇELİK

Osmanlıdan Cumhuriyete
Öğretmenlerimiz: 18

İBRAHİM HİLMİ DEMİRTAŞ (1892-1969)

Şehit Sadık ve Akif Paşa İlkokulu öğretmenlerinden ve Şeyh Sadreddin Konevi Camii imamlarından olan İbrahim Hilmi Demirtaş Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Özlük Arşivindeki Dosyasında kendi el yazısıyla doldurduğu **terceme - i halini** şöyledir:

“İsmim İbrahim, mahlasım Hilmi, şöhretim **Vızırtızadeler**'dir⁽¹⁾. Bir sülaleye mensup değilim. Mezhebim İmam Azam Ebu Hanife, tabiiyetim (uyruğum) Devleti Aliye - i Osmaniye (yazı üzeri çizilerek: “Türkiye Cumhuriyeti” yazılmıştır.).

İbrahim Hilmi Demirtaş (1892-1969)

(1) Bazı kaynaklar Vızırtızadeler'in atalarının Sadreddin Konevi'nin kahyası olduğunu rivayet eder. Bakınız: Mehmet Ali Uz, “Şeyh Sadreddin Külliyesi Ve Mahallesi”, Merhaba Akademik Sayfalar, 4 Şubat 2015, C. 15, S. 1, s. 12.

Pederimin ismi Osman (Nuri) Efendi'dir. Mesleği müezzin, şöhreti Vızırtızadeler. (Validemin adı Hatice Hanım'dır.)

Konya Şeyh Sadreddin mahallesinde sene - i hicriyenin 1310 ve seneyi maliyesinin 1 Kanunsani 1308 / 13 Ocak 1893 senesinde pederimin hanesinde tevellüt etmişim (doğmuşum).

*1 Eylül 1323 / 14 Eylül 1907 senesi Eylül ibtidaisinde (başlangıcında) Konya'da vaki **Karahafız Medresesi**'ne bi'd - duhul (girerek) 4 sene tahsil (eğitim)den sonra 8 Teşrinievvel 1327 / 21 Ekim 1911 senesinde **Konya Darulmuallimin** (Öğretmen Okulu) birinci sınıfa nakl ederek müddeti tahsilesi (eğitim süresi) olan 4 seneyi ikmal ile 15 Haziran 1331 / 28 Haziran 1915 senesinde “aliyyülala (pekiyi)” derecede mezun oldum. İmtihani müteakip (mezun olduktan üç saat sonra (KMEM2 - 39_0014)) 18 Haziran 1331 / 1 Temmuz 1915 günü askere sevk edildiğimden şahadetnamemi (diplomamı ancak askerlikten sonra) 8 Şubat 1336 / 1920 günü aldım.”*

Umumi (genel) Numarası 34, hususi (özel) numarası 20 olan İbrahim Hilmi Bey'in **Konya Darulmuallimin İbtidai Şahadetnamesi**'ne göre her sene imtihanına girek başardığı ders ve notlarının dökümü şöyledir:

1. Kuranı Kerim 10, Malumat - 1 Diniyye 10, Fenni Terbiye 10, Tatbi-katı Usulü Tedrisi 9, Sarf - nahiv 10, Kıraat ve İmla 10, Ezber ve İnşad 10; Tahrir 10;

2. Hüsnü Hat 7, Lisanı Arabi 10, Lisan - ı Fransi 8, Hesap 10, Cebir 10, Usulü Defteri 10, Hendese ve Fenni Mesahi 10, Kozmografya 10;

3. Tarih 10, Coğrafya 10, Eşya Dersleri 8, Hikmeti Tabii 10, Kimya 10, Coğrafya 10, Nebatat 10, Tabakat 10;

4. Malumat - ı Sıhhiye 10, Ziraat ve İktisat 10, Malumatı Medeniye ve Hukukiye 9, Musiki 9, reSim 9, El İşleri 10, Terbiyei Bedeniye 9, Kavadi Edebîye 10.

Osman Efendi mahdumu (oğlu) İbrahim Efendi, Konya Darulmuallimin İbtidaisi (İlkokul öğretmen Okulu)'nda esamii balada muharrer (isimleri aşağıda kayıtlı) olan durumu (dersleri) bit tahsil her sene icra kılınan imtihanlarda kazanmış olduğu numuruların mecmuuna nazaran "aliyyülala (pekiyi)" dereceyle ihraz eylemiş olduğundan muma ileyhe iş bu muallimlik (öğretmenlik) şahadetnamesi (diploması) 'ta kılınmıştır. 8 Şubat 1336 / 18 Ce-

maziyelevvel 1338. Müdür Muavini Faik (Soymen), Mekteb müdürü Osman Nuri, Maarif müdürü Mehmet Ferid (Uğur). (KMEM2 - 39_0019, KMEM2 - 39_0038)

İbrahim Hilmi Bey biyografisine şöyle devam etmektedir:

"25 Haziran 1331 / 8 Temmuz 1915'de **Dersaadet** (İstanbul)'a **ih-tiyat zabıt namzetleri** (yedek subay adayları) talimgâhına sevk edilerek 10361 numaralı kayıt ve kabulüm bilahare **Kızıltoprak'ta** makinalı tüfek ihtiyat zabıt namzetleri talimgâhına gönderildim. Ve 27 Teşrinievvel 1331 / 9 Kasım 1915'de A sınıfına terfi (yükseldim) ettim. Ve 27,5 kuruş maaş aldım.

Badehu (daha sonra) Birinci Depo Alayı emrinde bulunan Yedinci Makinalı Tüfek Bölüğüne takım kumandanı olarak verildim. Mezkûr (adı geçen) bölük, 46. Fırka'nın 146. Alayı emrine verildim. Bu bölük alayı emrine girdim. Mezkûr fırka 16 Şubat 1331 / 29 Şubat 1916

İbrahim Hilmi Demirtaş ve öğrencileri.

İbrahim Hilmi Demirtaş (1892-1969)

günü İzmir'e hareket ederek alay ile Menemen kasabasına gittim. Ve 3 Nisan 1332 / 16 Nisan 1916 senesinde ihtiyat zabıt (Yedek subay) ve killiğine terfi ettim ve 462,5 kuruş maaş aldım. Bilahare bölük 3. Fırka emrine girdiğinden (İzmir) Urla'ya hareket ve Köste Adası taarruzunda (savaşında) bulundum.

Tekrar Dersaadet (İstanbul)'da bulunan 146. Alay emrine girerek bir müddet sonra Zeytinburnu Kışlası ve Barut Fabrikaları muhafızlığında bulundum. Bölük, 15 Ağustos 1332 / 28 Ağustos 1916'da Umum Jandarma Kumandanlığı emrine girdiğinden Dersaadet'e 400 jandarma ve bir makinalı tüfek bölüğü ile Samsun ve havalisinde eşkıya takibine gönderildim. Ve iki sene kadar Bafra, Havza, Vezirköprü, Amasya Makinalı Tüfek Müfreze Kumandanlığında bulundum. 29 Eylül 1332 / 12 Ekim 1916'da mülazım-sani (Teğmen)liğe terfi ettim ve 1100 kuruş maaş aldım.

Bölük Havalı Kumandanlığı em-

rinde nizamiye 182. Takip Alayı emrine girdiğimizden mezkûr alay emrine girdim. 13 Teşrinisani / Kasım 1334 / 1918'de 14. Kolu bölük Kars'ta bulunan 9. Ordu emrine alındığım Batum'a kadar gittim.

11 Kanunevvel / Aralık 1334 / 1918'de umum meyanında terhis edildiğimden Batum Mevki Müstahdem Kumandanlığı'nca verilen tezkere üzere memleketim olan Konya'ya geldim. 1335 / 1919 Şubat gagesine mahsusat aldım.

Bilahare 27 Şubat 1336 / 1920 tarihinde **Konya Merkez Aziziye Mektebi'**ne 600 kuruş maaşla tayin oldum. 1 Eylül 1336 / 1920'de başmuallimliğine terfi ettim. Ve elan mektebi mezkûrda hizmet etmekteyim.

Mezkûr Aziziye Mektebi'nde ifayı vazife etmekte iken Konya Ahz - 1 Asker (Asker Alma) Şubesi tarafından (seferberlik gereği tekrar) 19 Temmuz 1337 / 1921 (askerliğe) celp edilerek 23 Temmuz 1337 / 1921 Akşehir Menzil Müfettişliği emrine sevk edildim.

Ve 14 Ağustos 1337 / 1921'de II. Grup Cephane Nakliye Kıta 4. Kol Kumandanlığı'na tayin edildim. Ve Haymana Harbini müteakip 19 Eylül 1337 / 1921 Garp (Batı) Cephesi emrine ve 23 Eylül 1337 / 1921 IV. Kolordu Katarlar Kumandanlığı emrine verilinerek Kol 15 ve Kol 100 Kumandanlıklarında bulundum.

21 Ağustos 1338 / 1922'de mü-lazımı evvelliğe terfi ettim.

Ve 15 Teşrinisani / Ekim 1338 / 1922'de 4. Kolordu Mubayaa (Satın Alma) Komisyonu azalığına tayin olunarak 15 Temmuz 1339 / 1923'de terhisime kadar mezkûr komisyonda ifayı vazife ettim.

8 Eylül 1339 / 1923'de **Konya**

Akif Paşa Mektebi'ne 800 kuruş maaşla muallim tayin edildim. El an (şu an) mektebi mezkûrda ifayı vazife etmekteyim.

Bulduğum memuriyetlerde hiçbir suretle infisalim (ayrılığım) vuku bulmadığı gibi tahtı muhake-meye de alınmadım, ceza görmedim. (KMEM2 - 39_0021 - 22)

İbrahim Hilmi Bey, bundan sonra şu görevlerde bulunmuştur:

24 Mayıs 1341 / 1925'de **Rehber - i Hürriyet**, 12 Eylül 1341 / 1925'de **Akif Paşa**,⁽²⁾ 26 Aralık 1927'de **İsmet Paşa**, 1 Eylül 1928'de **Şehit Sadık Bey** ve 29 Eylül 1934'de **Akif Paşa Mektebi**'nde görev almıştır. 30 Ekim 1947 tarihinden başöğretmenlik görevi alınarak muallimliğe dönmüştür. Akif Paşa Mektebi'nde görevde iken 26 Mart 1951 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın **20 Mart 1951** tarih ve 630640 / 11 / 7725 sayılı emriyle **emekliliğe sevk** edilmiştir.

Vazifesinde başarılı bir öğretmen olan İbrahim Hilmi Bey, Akif Paşa Mektebinden görevli iken 22 Şubat 1926 ve 29 Haziran 1926 tarihlerinde "vazifesinde gösterdiği gayret ve derslerinde temini muvafakiyet dolayısıyla" İlk tedarikat Meclisi kararı gereğince takdirname ile ödüllendirilmiştir.

İbrahim Bey, 21 Kânunuevvel / Aralık 1927 tarihli görev yeri belgesinde sorulan "resmi veya gayri resmi başka cihetten maaşının olup olmadığı" sorusuna verdiği cevapta: "**Sadreddin Konevi Camii leyli imametinden** (gece imamlığından) 900 kuruş maaş almaktayım" demektedir. Yine aynı belgeye göre ilk tahsilini "Tahir Paşa Mektebin-

(2) Konya dergisinde yazdığına göre İbrahim Demirtaş: "1925 - 1926 da Ziraat Bankasında İkrabat işinde 19 ay çalıştım. 1927 yılında tekrar mesleğe girdim" demektedir.

İbrahim Hilmi Demirtaş (1892-1969)

de" tamamlamıştır. (KMEM2 - 39_0028)

Hüviyet varakasına göre ise bakmakla yükümlü olduğu kimseler 1280 / 1863 doğumlu **babası Osman Efendi** ve 1316 / 1901 doğumlu hanımıdır. Mülk olarak "3 hane, iki bahçe, bir dönüm bağ, iki dönüm tarla satın almıştır".

Ayrıca "Sadreddin Konevi Camii şerifi leyli imameti (gece imamlığı)" uhdesindedir. (KMEM2 - 39_0018). İbrahim Hilmi Bey bu görevi için Konya vilayeti Merkez Müfettişliği'nden resmi onaylı izin almıştır. 17 Kânunuevvel / Aralık 1927 tarihinde Maarif Müfettişi Ali Rıza'nın imzalayıp mühürlediği resmi belge şöyledir: "Sadreddin Konevi camii şerifi imamlarından İbrahim Efendi'nin camii mezkûrun yalnız vazife - i imameti ifa etmekte olduğunu nâtik işbu vesika yedine ita kılınmıştır." KMEM2 - 39_0034

İlk hanımı **Nakiye Hanım** (1901 - 1924)'dir. Bu hanımla Hazi-

ran 1924 tarihinde evlendiyse de aynı yıl içinde Nakiye Hanım vefat etmiştir.

İkinci olarak **Ayşe Hanım** (1899 - 1931)'la evlenen İbrahim Hilmi beyin bu evliliğinden Mehmet Muzaffer Bey dünyaya gelmiştir. Konya AP senatörü olan **Mehmet Muzaffer Demirtaş** (1928 - 2007) 1928'de Konya'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Dış Hekimliği Bölümünü bitirdi. Serbest Dış Hekimi olarak çalıştı. Konya Be-

İbrahim Hilmi Demirtaş'ın kendi el yazısı.

lediye Meclisi ve Daimi Encümen Üyesi, Konya Belediye Başkanvekili, Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler Komisyonu Başkanı görevlerinde bulundu. IV. (XV) Dönem Konya Milletvekili ve Cumhuriyet Senatosu Konya Üyesi olan Demirtaş, (05. 06. 1977 - 12. 09. 1980) parlamentoda bulundu.

Evli ve 4 çocuk babası olan Mehmet Muzaffer Demirtaş 01. 01. 2007'de Konya'da vefat etti. (3) Musalla Mezarlığı (ada: 144 parsel:871) medfundur. Mezar taşında "Başöğretmen İbrahim Demirtaş oğlu (dış Hekimi) Konya milletvekili ve Konya senatörü Mehmet Muzaffer Demirtaş ruhuna Fatiha d. 19. 02. 1928 - ö. 01. 01. 2007" yazılıdır. Necmiye Hanım ile evli olan Mehmet Muzaffer Bey'in Gönül Ayşe, Necla, Firdevs Asuman ve Mustafa isminde çocukları dünyaya geldi.

İbrahim Hilmi beyin üçüncü evliliği ise **Hasibe Hanım** (1909 - 19. 10. 1993) ile olmuştur. (4) Bu evlilikten Muazzez ve Asaf isimli çocukları dünyaya gelmiştir. Leman Arat ile evli olan Muazzez Hanım'ın Ruhsar isminde bir çocuğu dünyaya gelmiştir. Gönül Hanım'la evli olan Asaf Demirtaş'ın ise Osman Agah ve Adnan isimli çocukları dünyaya gelmiştir

Öğretmen İbrahim Hilmi Demirtaş, **29 Eylül 1969**'da Konya'da vefat etti. Musalla kabristanı (ada 144 parsel 712) medfundur. Allah rahmet eylesin.

Kaynaklar:

Konya İl MEM Özlük Arşivi.
Konya Dergisi, Yıl 12, Mart 1948, sy. 113, s. 7.
Necla Demirtaş (Torunu - Avukat, 7 - 8 Kasım 2016 tarihli görüşme)

(3) TBMM Albümü, 2 / 1003

(4) Musalla Kabristanında (Ada:144, parsel: 384) medfundur. Kabir taşında: "Hüvel baki baş öğretmen İbrahim Demirtaş eşi Hasibe Demirtaş d. 1327 - Ö. 19. 10. 1983" yazılıdır.

KADI SİCİLLERİNDE BAZI İLGİNÇ DAVALAR (2)

Derya
KARAKAYA

Selçuklu ve Osmanlı döneminde suçlara karşı verilen cezalar genelde suçluyu ıslah amacından çok toplumu suç ve suçludan arındırmak, tekrarların önüne geçmek amacı taşımıştır. Yapılan uygulamalarda da toplum huzuru ferdin huzurundan öncelikli olmuştur.

Kadı sicillerinde bunun en güzel örneklerine **mahalleden ihraç kararlarında** rastlanıyor. Mahalle halkının huzurunu bozan çeşitli sebeplerden dolayı kişilerin mahalleden ihraç edildikleri görülüyor. Buna örnek oluşturacak davalardan birisi 22 Zilhicce 1148/4 Mayıs 1736 tarihli Kadı Sicil kaydında **Ölübekledi Mahallesi sakinlerinden İsmail ve eşi Marziye'nin** ihraç kararıdır. İmam ve mahalle sakinlerinden bazılarının, adı geçen şahısların kalp kırıcı olmaları, ümmet-i Muhammed'e zarar vermeleri ve merkur İsmail'in sirka töhmetiyle mütehemmim olması dolayısıyla kendilerinden razı ve hoşnut olmamaları dolayısıyla mahalleden ihracını istemeleri neticesinde ihraçlarına karar verilmiştir.⁽¹⁾

Kadı sicillerinde gayrimüslimlerle ilgili davalara da rastlan-

maktadır. 12 Cemâziye'l-âhir 1116/12 Ekim 1704 tarihli Sicil kaydı Rum ve Ermeniler arasındaki mezarlık anlaşmazlığı ile ilgilidir. Dava şöyledir:

Konya'da sakin olan bazı Rumlar, Ermeniler Ermeniler hakkında şikâyetçi olmuşlardır. Rumlar, kiliselerinin (Alaeddin Tepesi üzerinde eski ordu evi binasının olduğu yerde) yanındaki mezarlığa kadimden beri defin yaptıklarını, Ermenilerin ise Paşa Çeşmesi (Eski Meram Yolu üzerinde) yanındaki arsaya defin yaptıklarını, şimdi küçük bir erkeği kendi mezarlıklarına defnettikleri için bunun sual edilip Ermenilerin bundan men edilmesini istemişlerdir.

Ermeniler ise Rumların kilisesinin yanında kendi kiliselerinin olduğunu eskiden beri buraya Rum ve Ermenilerin birlikte defnedildiklerini, Paşa Çeşmesi yanındaki arsanın kendilerine sonradan tahsis edildiğini ifade etmişlerdir. Kilise yanındaki mezarlıkta adı bilinmeyen veya unutulmuşların haricinde yirmi Ermeni mezarı olduğunu söylemişlerdir.

1037/1627-28 yılında Rumlar, Ermenilerin definleri üzerine bir duvar inşa edince aralarında tartışma başlamış. Bu duvarın

(1) İzzet Sak, İbrahim Solak, KŞS 53, Konya 2016, s. 179.

yıkılması için hüccet verilmişse de Rumlar mezarlıkta beş Ermeni mezarı olduğunu bunlarına da akrabaları olduklarını iddia etmişlerdir. Mevlana Mahmut Efendi'nin kilise yanındaki mezarlıkta yaptığı inceleme sonrasında yirmi iki Ermeni kabri tespit edilmiştir.

Kadı dava sonunda, bu mezarlığı Ermeni ve Rumların eskiden beri ortak kullandıkları, bundan sonra da durum böyle devam edeceği ve mezarlığın tek tarafın kullanıma verilmesinin mümkün olmadığı kararına vermiştir.⁽²⁾

Tarih boyunca hırsızlık hemen hemen bütün kültürlerde suç sayılmış ve nispeten aynı türde ağır cezalar verilmiştir. İslam kültüründe ise hem suç hem de günah olarak adlandırılmıştır. 26 Şaban 1128/15 Ağustos 1716 tarihli Kadı Sicili kaydı hırsızlık davası sonucu, üç farklı evden pek çok eşya çalan Kenan Mehmet, Seyyit Hasan ve Arslan adlı şahısların suçlarını itiraf etmesi so-

nucu fetva-yı şerife ile el kesme cezasının verilmesi ile ilgilidir.⁽³⁾

25 Cemâziye'l-evel 1130/26 Nisan 1718 tarihli başka bir kadı sicil kaydında **Abdülaziz Mahallesi imamı Seyyit Abdurrahman**'ın kendi halinde olmayıp içki içtiği için görevden alındığı anlatılmaktadır.

Şimdiye kadar inceleyebildiğim sicillerde recm cezasının, el kesme ve kürek cezasına çarptırılma cezalarının verildiği davalara rastlamıştım. Bunlardan başka bir de ölüm cezası verilen bir dava ile karşılaştım. 4 Rebi'ül-âhir 1136/1 Ocak 1724 tarihli bu davada Mehmet isimli şahıs geceleri silahla gezmekte, halka zulm etmekte ve mahalle sakinlerinin namusuna göz dikmektedir. Daha önce ıslah olması için uyarılmasına rağmen aynı davranışlara devam etmiştir. Bunun üzerine su-i hali soruşturulan Mehmet'e idam cezası verilmiştir.⁽⁴⁾

(3) İzzet Sak, KŞS 47, Konya 2014, s. 269-70.

(4) İzzet Sak, İbrahim Solak, KŞS 49, Konya 2016, s. 307-8.

(2) İzzet Sak, KŞS 41, Konya 2016, s. 231-32.